

Hallituksen esitys varhaiskasvatuksen asiakasmaksuista annetun lain muuttamisesta 1.1.2023 alkaen**Vs. kasvatusjohtaja Minna Kari
Varhaiskasvatus ja oppilashuolto**

Hallitus päätti budjettiriihessä 1.9.2022 alentaa varhaiskasvatuksen asiakasmaksuja 70 miljoonalla eurolla. Hallitus on antanut esityksen varhaiskasvatuksen asiakasmaksuista annetun lain 5§:n muuttamisesta. Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi varhaiskasvatuksen asiakasmaksuista annettua lakia siten, että varhaiskasvatuksen asiakasmaksuja alennettaisiin nostamalla tuloarvoja 33 prosenttia. Tuloarvojen muutos kohdentaa muutoksen parhaiten keskituloisiin perheisiin. Pienituloiset perheet ovat jo nykyisellään maksuttomuuden piirissä. Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.1.2023.

Muutoksen johdosta kuntien maksutuotot alenevat, mutta tämä kompensoidaan kunnille kohdistamalla aiempaa suurempi osa yhteisöveron tuotosta kunnille. Yksittäisen kunnan maksutuottojen aleneminen riippuu varhaiskasvatuspalveluja käyttävien perheiden tulotasosta ja perhekoosta.

Valmisteluaikataulun kiireellisyydestä johtuen hallituksen esityksestä järjestettiin tavanomaisen lausuntokierroksen sijaan kuulemistilaisuus 30.9.2022 keskeisille sidosryhmille.

Varhaiskasvatuksen asiakasmaksuista annetun lain (1503/2016) 5§:n mukaan kokoaikaisen varhaiskasvatuksen maksu saa olla enintään perheen koon mukaan määräytyvän maksuprosentin osoittama euromäärä vähimmäistulorajan ylittävästä kuukausitulosta. Kunta voi kuitenkin määrätä asiakasmaksulain 7§:n mukaisen enimmäismaksun, jos hakija ei ilmoita perheen tuloja. (Lain 5§:n 3 momentin mukaan, jos perheen koko on suurempi kuin kuusi henkilöä, korotetaan maksun määräämisen perusteena olevaa tuloarvaa 197 eurolla kustakin seuraavasta perheen alaikäisestä lapsesta.)

Laissa säädettäisiin edelleen enimmäismaksuista, joten laki mahdollistaisi edelleen varhaiskasvatuksen järjestämisen lain mukaan määräytyvää enimmäismaksua matalammalla maksulla. Maksut alenevat kaikilta niiltä perheiltä, jotka ovat maksaneet enimmäismaksun alittavaa maksua ja lähes kaikilta niiltä perheiltä, joiden tulotaso on ollut juuri enimmäismaksun mukainen.

Asiakasmaksujen muutokset koskevat kuntien järjestämää varhaiskasvatusta. Asiakasmaksulaki ei säätele yksityisen varhaiskasvatuksen asiakasmaksuja, vaan niistä sovitaan palvelun tuottajan ja huoltajien välisellä sopimuksella varhaiskasvatustulolain 18§:n mukaisesti. Mikäli yksityiset palveluntuottajat pitävät palvelumaksunsa nykyisen tasoisina, yksityinen varhaiskasvatus muuttuu perheille jatkossa suhteessa kalliimmaksi kunnalliseen varhaiskasvatukseen verrattuna. Palvelusetelilain (569/2009) 7§:n

Kuopion kaupunki

Kasvun ja oppimisen lautakunta

11.10.2022

80 §

perusteella kunnan tulee määrätä palvelusetelin arvo niin, että se on asiakkaan kannalta kohtuullinen. Hallituksen esitys todennäköisesti aiheuttaa sen, että kuntien tulee arvioida ja tarkistaa nykyisiä palvelusetelien arvoja ja mahdollisesti korottaa niitä. Jos kunta korottaa palvelusetelin arvoa, tämä nostaa varhaiskasvatuksen kustannuksia.

Esitys saattaa myös nostaa varhaiskasvatuksen osallistumisastetta ja lisätä varhaiskasvatuksessa olevien lasten määrää. Lapsimäärän kasvu edellyttää uuden henkilöstön rekrytointia sekä lisätilojen hankintaa. Kunnan järjestämän varhaiskasvatuksen asiakasmaksujen aleneminen saattaa johtaa siihen, että nyt yksityisessä varhaiskasvatuksessa olevia lapsia siirtyy kunnan järjestämään varhaiskasvatukseen.

Varhaiskasvatuksen asiakasmaksuista annetun lain 5§:n muuttamisen kustannusvaikutuksia Kuopiossa selvitetään.

Vaikutusten arviointi

-

Esitys

Esitän, että valmistelutilanne merkitään tiedoksi.

Liitteet

9 7584/2022 Luonnos hallituksen esityksestä varhaiskasvatuksen asiakasmaksuista annetun lain muuttamisesta

Valmistelija

Minna Kari

etunimi.sukunimi(at)kuopio.fi

puh. +358 44 718 4008

Päätösehdotus

Apulaiskaupunginjohtaja Pekka Vähäkangas

Kasvun ja oppimisen lautakunta päättää hyväksyä vs. kasvatusjohtajan esityksen.

Päätös

Kasvun ja oppimisen lautakunta hyväksyi päätösehdotuksen.

KUOPIO

Pöytäkirja

10/2022 3 (3)

Kuopion kaupunki

Kasvun ja oppimisen lautakunta

11.10.2022

80 §